

Bir Adalet Hikâyesi

İstanbul'un fethinden sonra Hazreti Fatih bütün mahkûmları serbest bırakmıştı. Fakat bu mahkûmların içinden iki papaz zindandan çıkmak istemediklerini söyleyerek dışarı çıkmadılar. Papazlar Bizans imparatorunun halka yaptığı zulüm ve işkence karşısında ona adalet tavsiye ettikleri için hapse atılmışlardı. Onlar da bir daha hapisten çıkmamaya yemin etmişlerdi. Durum Hazreti Fatih'e bildirildi. O, asker göndererek, papazları huzuruna davet etti. Papazlar hapisten niçin çıkmak istemediklerini Fatih'e de anlattılar. Fatih o dünyaya kahreden iki papaza şöyle hitap etti:

- Sizlere şöyle bir teklifim var: Sizler İslam adaletinin tatbik edildiği memleketimi geziniz, Müslüman hâkimlerin ve Müslüman halkımın davalarını dinleyiniz. Bizde de sizdeki gibi adaletsizlik ve zulüm görürseniz, hemen gelip bana bildirin ve sizler de evvelki kararınız gereğince uzlete çekilerek hâlâ küsmekte haklı olduğunuzu ispat ediniz.

Hazreti Fatih'in bu teklifi papazlar için çok cazip gelmişti. Hemen Padişah'tan aldıkları tezkere ile İslam beldelerine seyahate çıktılar. İlk vardıkları yerlerden biri Bursa idi... Bursa'da şöyle bir hadiseyle karşılaştılar:

Bir Müslüman bir Yahudi'den bir at satın almış, fakat hiçbir kusuru yok diye satılan at hasta imiş. Müslümanın ahırına gelen atın hasta olduğu daha ilk akşamdan anlaşılmuş. Müslüman sabırsızlıkla sabahın olmasını beklemiş, sabah olunca da erkenden atını alıp kadının yolunu tutmuş. Fakat olacak ya, o saatte de kadı henüz dairesine gelmemiş olduğundan bir müddet bekledikten sonra adam kadının gelmeyeceğine hükmederek atını alıp ahırına götürmüş. Atını alıp götürmüş ama at da o gece ölmüş.

Hadiseyi daha sonra öğrenen kadı, atı alan Müslüman'ı çağırıp meseleyi şu şekilde halletmiş:

- Siz ilk geldiğinizde ben makamımda bulunsa idim, sağlam diye satılan atı sahibine iade eder, paranızı alırdım. Fakat ben zamanında makamımda bulunamadığımdan hadisenin bu şekilde gelişmesine mademki ben sebep oldum, atın ölümünden doğan zararı benim ödemem lazım, deyip atın parasını Müslüman'a vermiş.

Papazlar İslam adaletinin bu derece ince olduğunu görünce parmaklarını ısırılmışlar ve hiç zorlanmadan bir kimsenin kendi cebinden mal tazmin etmesi karşısında hayret etmişler.

Mahkemeden çıkan papazların yolu İznik'e uğramış. Papazlar orada şöyle bir mahkeme ile karşılaşmışlar:

Bir Müslüman diğer bir Müslüman'dan bir tarla satın alarak ekin zamanı tarlayı sürmeye başlar. Kara sabanla tarlayı sürmeye çalışan çiftçinin sabanına biraz sonra ağzına kadar dolu bir küp altın takılmaz mı? Hiç heyecan bile duymayan Müslüman bu altınları küpüyle tarlayı satın aldığı öbür Müslüman'a götürüp teslim etmek ister;

- Kardeşim ben senden tarlanın üstünü satın aldım, altını değil. Eğer sen tarlanın içinde bu kadar altın olduğunu bilseydin herhalde bu fiyata bana satmazdın. Al şu altınlarımı, der.

Tarlanın ilk sahibi ise daha başka düşünmektedir. O da şöyle söyler:

- Kardeşim yanlış düşünüyorsun. Ben sana tarlayı olduğu gibi, taşı ile toprağı ile beraber sattım. İçini de dışını da bu satışla beraber sana verdiğimden, içinden çıkan altınları almaya hiçbir hakkım yoktur. Bu altınlar senindir dilediğini yap, der. Tarlayı alanla satan anlaşamayınca mesele kadıya, yani mahkemeye intikal eder. Her iki taraf iddialarını kadının huzurunda da tekrarlarlar.

Kadı, her iki şahsa da çocukları olup olmadığını sorar. Onlardan birinin kızı birinin de oğlunun olduğunu öğrenir ve oğlanla kızı nikâhlayarak altını çeyiz olarak verir.

Papazlar daha fazla gezmelerinin lüzumsuz olduğunu anlayıp doğru İstanbul'a Hazreti Fatih'in huzuruna gelirler ve şahit oldukları iki hadiseyi de aynen nakledip şöyle derler:

- Bizler artık inandık ki, bu kadar adalet ve birbirinin hakkına saygı ancak İslam dininde vardır. Böyle bir dinin salikleri başka dinden olanlara bile bir kötülük yapamazlar. Dolayısıyla biz zindana dönme fikrimizden vazgeçtik, sizin idarenizde hiç kimsenin zulme uğramayacağına inanmış bulunuyoruz, derler.

Büyük Dini Hikâyeler, İbrahim Sıddık İmamoğlu, Osmanlı Yayınevi